

รายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม

“โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาคักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยความรู้ฐานราก ๓ มิติและพัฒนาการ ๔ ด้าน เพื่อยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน”

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘
ณ โรงแรมบ้านไทย บูทีค เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

จัดโดย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

จัดทำโดย

นางสาวปิยนุช ปักครอง
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดคุณวิเศษ
สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครตรัง
ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

แบบรายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์ (ทั้งในประเทศไทย/ต่างประเทศ)

๑. ชื่อ - สกุล นางสาวปิยนุช ปากทอง

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ/ระดับ ครูชำนาญการพิเศษ

สังกัด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดคุณวิเศษ สำนักการศึกษา เทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง

๒. โครงการ / หลักสูตร : โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยความรู้ฐานราก ๓ มิติและพัฒนาการ ๕ ด้าน เพื่อยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียนที่จัดการศึกษา ระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

จัดโดย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๓. ระยะเวลาในการเดินทางไปเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๔. สถานที่ฝึกอบรม

ณ โรงแรมบ้านไทย บุทีค เขตบางกะปี กรุงเทพมหานคร

๕. วัตถุประสงค์ในการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

๕.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยให้มีทักษะองค์ความรู้ ความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (อายุ ๒-๖ ปี) สมวัยรอบด้าน (ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสมวัย)

๕.๒ ส่งเสริมการสร้างกลไก การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ชุมชนมีส่วนร่วม)

๕.๓ สนับสนุนส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๕.๔ การนำนโยบาย “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” ของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไปสู่ระดับการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๖. งบประมาณในการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

๗. สรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการฝึกอบรม

๗.๑ วันที่หนึ่ง : วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ : อภิปรายและแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติลงทะเบียนก่อนเข้ารับการอบรมและรับเอกสาร หัวข้อการอบรม : สถานการณ์และปัญหาวิกฤตเด็กปฐมวัยที่กระทบต่อครอบครัวในชุมชนตามบริบทโลกยุคใหม่ โดย คณะวิทยากรจากสถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป หัวข้อการอบรม : ทักษะความรู้ เกี่ยวกับสมรรถนะ และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม สมรรถนะเด็กปฐมวัยไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดย คณะวิทยากรจากสถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป

สรุปเนื้อหาสำคัญ ดังนี้

พระราชบัญญัติ การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๒

มาตรา ๕ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มาตราได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาวะและพัฒนาการที่ดี

(๒) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่รู้ในทางใด
(๓) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ

(๔) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยไฟดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิด สร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

(๕) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

(๖) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๖ ให้น่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีการกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๗๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดูเพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

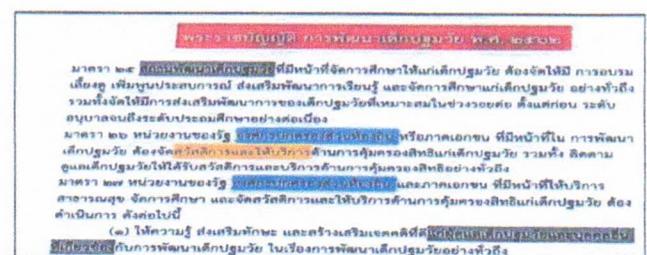
มาตรา ๗๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและบริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดการศึกษา แล้วจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๗๗ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขจัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

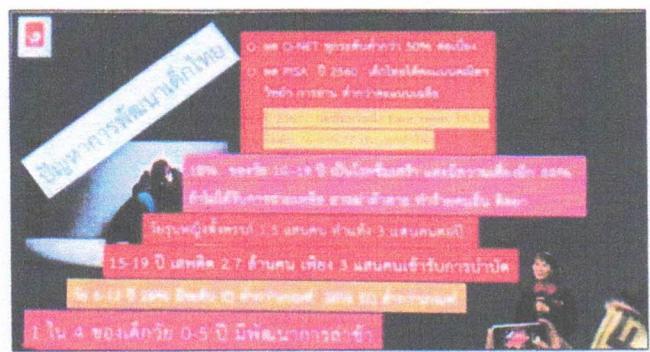
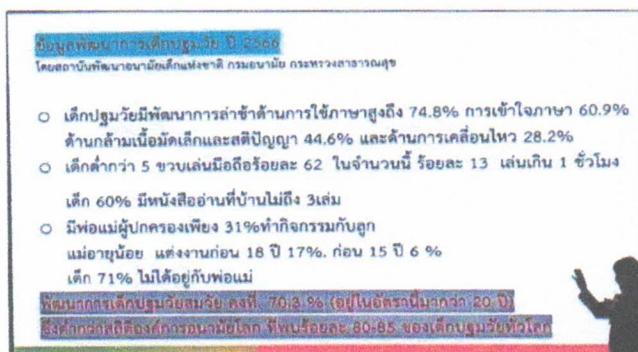
(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสหรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันท่วงที และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้เข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นๆ ทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๗๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษาหรือจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้

สถานการณ์เด็กปฐมวัย

ปัญหาวิกฤตเด็กปฐมวัยด้านสังคมและการเลี้ยงดูของผู้ปกครองในปัจจุบันสถานภาพของครอบครัวไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก จากการที่ประเทศเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะในชุมชนเมืองใหญ่ ๆ ทั้งพ่อและแม่ทำงานหนัก เพื่อจัดหารายรึ่ง จำนวนความหลากหลายนานาชนิด ตามค่านิยมใหม่ที่เน้นในทางวัฒนธรรมและความภูมิฐาน ในสังคม สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทำบทต่อความคาดหวังของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ซึ่งนับวันจะแปรเปลี่ยนไปในลักษณะที่เร่งเด็กให้เคร่งกับการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ อย่างหนัก และมุ่งเน้นพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเพียงด้านเดียว ด้วยความหวังให้ลูกเป็น “เด็กเก่ง” “เด็กฉลาด” โดยที่พ่อแม่ลืมถึงความสุขและความต้องการที่แท้จริงของเด็ก โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นระยะที่สมองมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เด็กมีวุฒิภาวะทางร่างกายและจิตใจเพิ่มมากขึ้นที่จะเล็กลงน้อย เป็นวัยที่เด็กเริ่มเรียนรู้การรู้จักช่วยเหลือตนเอง มีความอยากรู้อยากเห็นและสนใจสำรวจทดสอบทดลองสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีการพัฒนาความคิด สร้างสรรค์และจินตนาการ รู้จักการใช้ภาษาสื่อความหมายและสื่อสารกับผู้อื่น สิ่งหลักในช่วงวัยนี้คือ เด็กควรได้รับการสนับสนุนการเล่นที่กระตุ้นประสพศัมพัสและโอกาสของการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ผ่านกระบวนการเล่นตามวัย

๗.๒ วันที่สอง : วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ : อกิจกรรมและแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ

หัวข้อการอบรม : แนวปฏิบัติการพัฒนาสมวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อองค์ความรู้ เล่นเป็น กอดเป็น พิงเป็น เล่าเป็น โดย คณะวิทยากรจากสถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป ทักษะความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะและการจัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะเด็กปฐมวัยไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษ ที่ ๒๑ โดยกิจกรรม EF ที่เหมาะสมควรช่วยส่งเสริมทักษะสมอง EF บนฐานพัฒนาการทั้ง ๕ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาและแบ่งตามช่วงวัย เพื่อให้เลือกนำไปใช้และปรับเปลี่ยนให้ เข้ากับอายุ ความสนใจ และความสามารถของเด็กได้อย่างเหมาะสมกิจกรรม EF ปฐมวัยควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม ทักษะสมอง EF บนฐานพัฒนาการทั้ง ๕ ด้าน+SELF ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย (Physical Development)

การใช้กิจกรรม EF ที่ส่งเสริมการควบคุมตัวเอง และการยึดหยุ่นทางความคิด เพื่อฝึกการควบคุมการเคลื่อนไหวและการทำงานเป็นทีม การตัดสินใจ และเสริมสร้าง เช่น การเล่นกีฬาแบบทีม

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ (Emotional Development)

ควรใช้กิจกรรม EF ที่ส่งเสริมการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม ฝึกการยังคิด เสริมการแสดงออกทางอารมณ์ทั้งการระบายความรู้สึกและการจัดการความเครียด เช่น เกมส์หยุด-เดิน การวาดภาพแสดงอารมณ์ การฟังหรือเล่านิทานเกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางอารมณ์

๓. พัฒนาการด้านสังคม (Social Development)

ควรใช้กิจกรรม EF ที่ส่งเสริมความยืดหยุ่นทางความคิดและการควบคุมพฤติกรรม ฝึกการสื่อสาร และการเข้าใจผู้อื่น ฝึกการฟัง การอดทนรอ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาร่วมกัน เช่น การเล่นบทบาทสมมุติ การผลัดกันเล่าเรื่อง การทำงานกลุ่ม

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา (Cognitive Development)

ควรใช้กิจกรรม EF ที่ส่งเสริมความจำเพื่อใช้งานและการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การวางแผนและการคิดล่วงหน้า และเสริมทักษะความอยากรู้อยากเห็น เช่น เกมจิ๊กซอว์ เกมกระดานหรือบอร์ดเกม การทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ

การพัฒนาทักษะสมอง EF บนฐานพัฒนาการทั้ง ๕ ด้านนี้ จะช่วยให้เด็กพัฒนาทั้งร่างกาย สมอง อารมณ์ และการเข้าสังคมไปพร้อมกัน ซึ่งนับว่าเป็นฐานรากสำคัญสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพในอนาคต

EF ประกอบด้วยทักษะ ๕ ด้าน ได้แก่

๑. Working memory ความจำที่นำมาใช้งาน

๒. Inhibitory Control การยังคิด และควบคุมแรงประณำของตนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

๓. Shift หรือ Cognitive Flexibility การยืดหยุ่นความคิด

๔. Focus / Attention การใส่ใจจดจ่อ มุ่งความสนใจอยู่กับสิ่งที่ทำอย่างต่อเนื่อง

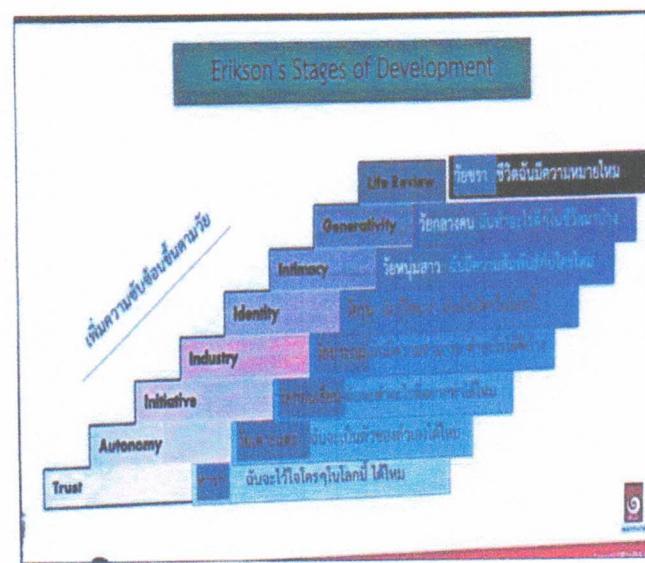
๕. Emotional Control การควบคุมอารมณ์ ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

๖. Planning and Organizing การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการเริ่มต้นแต่การตั้งเป้าหมาย

๗. Self -Monitoring การรู้จักประเมินตนเอง

๘. Initiating การเริ่มและลงมือทำงานตามที่คิด และ

๙. Goal-Directed Persistence ความพากเพียร มุ่งสู่เป้าหมาย

ศ.ดร.ปนัดดา กล่าวต่อไปว่า ยืนยันว่าครูจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีความรู้ในเรื่องพัฒนาการด้านตัวตน พัฒนาการ ๔ ด้าน และพัฒนาการของทักษะสมอง EF และที่สำคัญวิธีการที่ครูสอนต้อง coy รักษาพัฒนาการสามด้านนี้ให้สมดุล เพราะ EF จะทำงาน เข้าต้องดึงประสบการณ์เดิมออกมาใช้ เพื่อประมวลผลกับสถานการณ์ปัจจุบัน ก่อนจะคิด ติดสินใจ แก้ไขปัญหา ดังนั้น การสร้างประสบการณ์ที่มีค่าในช่วงปฐมวัย จะเป็นต้นทุนในการเชื่อมกับสถานการณ์ในอนาคต “๕ สิ่งมืออยู่จริง” ได้แก่

๑. ครูมืออยู่จริง ครูต้องมีความมั่นคง ปลอดภัย ไว้ใจได้ เป็นที่ปรึกษาได้ตลอด ไม่เข้าเติม

๒. เด็กมืออยู่จริง ทำให้เด็กรู้สึกว่าตัวเองมีอยู่จริงครูต้องปฏิสัมพันธ์กับเด็กให้ครบถ้วนอนุญาตให้เด็กได้คิด

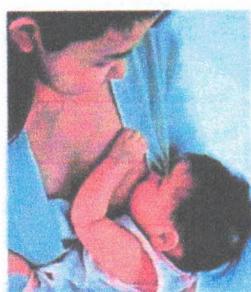
๓. โอกาสและความสำเร็จต้องมีอยู่จริง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรปฐมวัย ครูต้องดึงหลักสูตรออกแบบมาใช้ และยื่นโอกาสให้กับเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกประสบความสำเร็จบางอย่าง ตามอย่างไรให้เด็กตอบได้ แบ่งคำถามให้แต่ละคนตอบได้

๔. พ่อแม่ต้องมีอยู่จริง ครูปฐมวัยต้องทำงานกับพ่อแม่

๕. เพื่อนร่วมงานของครูต้องมีอยู่จริง ทำงานร่วมกับคนอื่นด้วย

“แนวทางปฏิบัติ ๕ สิ่งมืออยู่จริง จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูปฐมวัย ได้เห็นว่าการที่จะก้าวมาเป็นครูปฐมวัย เรายังมีบทบาทหน้าที่อะไรบ้าง เพื่อไม่ให้เราเล่นผิดบทบาท เราต้องเป็นครูมืออยู่จริง ให้เด็กมืออยู่จริง จัดกิจกรรมที่หลักสูตรมี ครอบครัวพ่อแม่ก็มีอยู่จริง และเพื่อนร่วมงาน ต้องทำงานร่วมกัน และสุดท้ายผู้บริหาร ต้องมีอยู่จริง”

กระบวนการสร้างตัวตน 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 สร้าง'แป๊ก'เบื้องต้น

๖ เดือนแรก เมื่อมีคนรู้ใจ+ตอบสนอง
จะเกิด 'แม่' ที่มีอยู่จริง (อาจเป็นแม่ผู้ให้
กำเนิด หรือผู้ที่เลี้ยงดูใกล้ชิด)

อุ้ม กอด ตอบสนอง

Crane South China Morning Post

พ่อแม่คือส่วนสำคัญในการสร้างตัวตนของเด็กทุกคน

ขั้นที่ 2 'สร้างโลกที่มีอยู่จริง'

อายุ 8 เดือน จาก "แม่" ที่มีอยู่จริง
เด็กจะสร้างวัตถุที่มีอยู่จริงอื่นๆ
"แม่" ต้องไว้ใจได้ก่อน เด็กจะจะไว้ใจโลก
พัฒนาความผูกพันทางอารมณ์
และนำไปสู่สัมผัสร่วมกับ"แม่"

ขั้นที่ 3 ตัวตน 2-0 (ตัวตนที่ดี)

ในขั้นนี้เด็กจะมีความสามารถ
ในการแยกแยะตนเองออกจากพ่อแม่ได้
รับรู้ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง
ที่มีความแตกต่างจากพ่อแม่
งานในวัย 3 ปีแรก
คือการสร้างตัวตน (Self)

Self

ตัวตนที่ดี
เป็นวิวัฒนาการที่มั่น
คงทนของ EF ที่ดี

Self ไม่ดี EF ไม่เกิด

แนวทางการส่งเสริม EF และ SELF

ในระหว่างที่สมองส่วนหน้าและทักษะ EF ของเด็กยังไม่แข็งแรงตามธรรมชาติของวัย ซึ่งธรรมชาติได้กำหนดมาแล้วว่าก่อ EF จะแข็งแรงเต็มที่ คือในวัยประมาณ ๒๕ ปี ดังนั้น ก่อนที่จะถึงวัยนี้ย่อมเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่ดูแล จะต้องช่วยนำทางพฤติกรรมพร้อมไปกับการฝึกฝนทักษะ EF อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยพร้อมไปกับการพัฒนา SELF โดยให้คุณค่าต่อตัวเด็กให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าตนมีตัวตน อยู่ในสายตาของผู้ใหญ่ ค่อยให้กำลังใจ ให้คำชี้แนะเมื่อทำได้ดี ตัวตนของเขานั้นมีคุณค่า เช่นนี้แล้ว ทักษะสมองEF ก็จะยิ่งทำงานได้ดีจนในที่สุด ทักษะนี้ฝังตัวก่อรุปเป็นโครงสร้างของเซลล์ประสาทในสมองที่แข็งแรง เพื่อจะช่วยให้เด็ก สามารถใช้ทักษะเหล่านี้ในการดำเนินชีวิตของเขาราได้ด้วยตนเองเมื่อเดิบโตขึ้น และใช้ได้ไปตลอดชีวิต นั่นหมายความว่า ผู้ใหญ่จะต้องเป็น “นั่งร้าน” ที่ดีให้เด็กไปก่อน อย่างน้อย ๒๕ ปี เนื่องจากการพัฒนา EF จะเกิดเป็นคุณลักษณะหรือบุคลิกภาพนั้นเป็นสิ่งที่สั่งสอนหรือถ่ายทอดไม่ได้ แต่จะต้องผ่านการฝึกฝนลงมือปฏิบัติตัวอย่าง ทำซ้ำๆ จะเกิดเป็นการเรียนรู้ในตนเอง จนวงจรเส้นใย ประสาทเกิดการฝังตัวเป็นโครงสร้างอยู่ในสมอง และปรากฏตัวให้เห็นเป็นบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล

๗.๓ วันที่สาม : วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ : อภิปรายและแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ

หัวข้อการอบรม : การจัดทำวิธีทัศน์และนวัตกรรมในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาข้อตกลงงานและการประเมินข้อตกลงในการพัฒนางาน Performance Agreement : PA โดย คณบดี วิทยากรจากสถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป

ขั้นตอนการทำ PA (Performance Agreement)

- ผู้ประเมินกับผู้ถูกประเมินทำข้อตกลงประเมินผลการปฏิบัติงานตั้งแต่ก่อนเริ่มรอบการประเมิน

เมื่อผ่านพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน ร่วมรับรู้ผลการประเมินพร้อมกัน รวมทั้งร่วมกันวางแผนการพัฒนา/ฝึกอบรมผู้ถูกประเมินเมื่อมีข้อควรพัฒนา ผู้ประเมินกำหนดข้อตกลงการประเมินผลการปฏิบัติงานรอบต่อไปกับผู้ถูกประเมิน โดยครุครอบคลุมจุดที่ควรพัฒนา

- ทำไม่คุณครูต้องทำ PA (Performance Agreement) ครุทุกคนต้องทำข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) กับ พอ. ทุกปีงบประมาณแบบของ ก.ค.ศ. และต้องได้คะแนนการประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ เพื่อคงวิทยฐานะ และใช้ในการประเมินเลื่อนเงินเดือน

- การนำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานไปใช้

๑. การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

๒. การคงวิทยฐานะ และการลดระยะเวลาสำหรับผู้ขอวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ

๓. การพัฒนาเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

๔. การให้รางวัลจูงใจ

๕. การให้ออกจากราชการ

๖. การบริหารงานบุคคลเรื่องอื่น ๆ โดยให้หน่วยงานที่จะนำไปใช้

สรุปการประเมิน PA ของครุ

๑. กำหนดเป้าหมายการพัฒนางาน PA๑ และเมื่อมีผลลัพธ์จริงเกิดขึ้นควรนำเสนอให้ตรงกับเป้าหมายตามหลัก OKR

๒. OKR เป็นกลยุทธ์การบริหารงานบุคคลที่ได้รับการยอมรับในระดับโลกเพื่อพัฒนาคุณภาพขององค์กร

๓. PA เป็นระบบบริหารงานบุคคลที่ทุกครุกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของตำแหน่งและวิทยฐานะที่รับเงินเดือน

๔. ต้องประเมินได้ว่าทำงานสมฐานะ และคุ้มค่าเงินภาษีที่รัฐจ่ายให้หรือไม่

๕. การประเมินครุในเดือนกันยายนยังเป็นการสะท้อนความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษา

๖. ครุควรบริหารจัดการและดำเนินงานตามข้อตกลงพัฒนางาน ๕ ด้านที่กำหนดไว้

๗. ต้องมีหลักฐานว่าผลงานครุทำจริงไหม ตรงกับเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียนหรือไม่ และไม่เพียงเป็นเอกสารเพื่อลองตากรรมการ

ทำอะไรเมื่อขอข้อเลื่อน

- ตรวจสอบคุณสมบัติตัวเอง
- จัดทำแผนการสอนที่ดีที่สุด
- นำแผนการสอนไปสอน อัดคลิปไม่เกิน 60 นาที
- จัดทำคลิปบรรยายตามใจไม่เกิน 10 นาที
- เก็บผลลัพธ์การเรียนรู้ ไม่เกิน 3 ไฟล์
- จัดทำคำขอ + เอกสารอื่น + ข้อ 2-5 ส่งในระบบ DPA
- ช่างไม้มีระบบ DPA ส่งไฟล์ให้ต้นสังกัด

ทำอะไร ในเวลาต้องประเมิน

- ประภาพแต่ต้องการ
- กำหนดนัดหมายเวลาประเมิน
- แจ้งครุเขียนพร้อมรับการประเมินในรูปแบบของโรงเรียน
- กำหนดวันการประเมินของโรงเรียน/ให้ยกเว้นการประเมิน PA2/PA3
- เชิญกรรมการมาประเมิน/ชี้แจงการมา
- รวบรวมแบบประเมิน PA2 ถูกต้องใน PA3
- หรือนำเข้าช่องเข้าระบบ DPA (ต่อ PA3 ไปฟื้นฟื้นต่อ การประเมิน DPA)
- กับกันติดคานครุที่จะขอข้อเลื่อนวิทยฐานะ ห้าม นร 50/๑ ๒๓ + PA

๗.๔ วันที่สี่ : วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ : อภิปรายและแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ

หัวข้อการอบรม : ทบทวนบทเรียนและแลกเปลี่ยนประเด็นสำคัญในการเรียนรู้โดยการบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและเปลี่ยนประสบการณ์ เดิมความรู้ข้อมูล กลั่นกรอง วิเคราะห์สังเคราะห์สรุปความคิดรวบยอดนำไปสู่การปฏิบัติ โดย คณะวิทยากรจากสถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป

๓ เร่ง

๑) เร่งให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง ครูผู้ดูแลเด็ก ชุมชน และสังคม ให้ครอบคลุมทั่วถึงผ่าน ทุกช่องทางที่เป็นไปได้ โดยเฉพาะผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้เด็กในด้านของเด็กปฐมวัย ไม่ว่า จะด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นทั้งภาครัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องถือเป็น การกิจในการมุ่งเน้นให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก ชุมชนและสังคม โดยเร่งด่วน รวมถึงการเพิ่มการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (Capacity Building) แก่ครูและผู้ดูแลเด็ก ได้มีโอกาสเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนเจตคติ ความรู้และทักษะ ให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต สามารถสร้าง ความสุขในการเรียนรู้ และ เสริมพัฒนาการสมวัยแก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความมีการประชาสัมพันธ์ให้ฟังแม่ ที่อยากมีลูก และคุณแม่ตั้งครรภ์เข้าถึงข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนพ่อแม่ เช่น ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ประจำตำบล (รพ.สต.) สถานพยาบาลต่าง ๆ เพื่อให้ฟังแม่ มีความรู้ที่ถูกต้อง ทั้งในส่วนของการดูแลตัวเองตอน ตั้งครรภ์ และการดูแลลูกในช่วงวัยต่าง ๆ

๒) เร่งจัดสวัสดิการเด็กเล็กถ้วนหน้า รวมถึงทรัพยากรทั้งปวงที่จำเป็นเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของ เด็กปฐมวัย นอกเหนือจากสวัสดิการ เช่น เงินอุดหนุนรวมทั้งเพิ่มของเล่น เพิ่มน้ำดื่มสำหรับเด็กปฐมวัยให้ เพียงพอ ในครอบครัวต้องมีหนังสือไม่น้อยกว่า ๓ เล่ม เพิ่มของเล่นและหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยในสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยและชุมชน เพิ่มพื้นที่เล่น พื้นที่สีเขียว พื้นที่สำหรับครอบครัวในชุมชน เพื่อให้เป็นพื้นที่ความสุข เป็น พื้นที่ในการเพิ่มสัมพันธภาพครอบครัวและชุมชน

๓) เร่งเสริมศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และกลไกระดับพื้นที่ใกล้ตัวเด็ก เช่น คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดในเขตกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการส่งเสริม การพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดนอกเขตกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ ซึ่งเป็นระบบนำร่อง ให้เด็กปฐมวัย เพื่อให้สามารถดูแล จัดการสภาพแวดล้อม สวัสดิการในการส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัยผ่านการเสริมสร้างพลังครอบครัว การขยายเงินอุดหนุนเด็กเล็กถ้วนหน้าเพื่อช่วยเหลือ ครอบครัวที่อยู่ในภาวะยากลำบาก และการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและเครือข่ายชุมชน

๓ ลด

(๑) ลดการใช้สื่อหน้าจอในเด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง งดให้ก่อนวัย ๒ ขวบ ให้ความรู้แก่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก บุคลากรทุกฝ่าย และสังคมให้ชัดเจนว่าการยืนโทรศัพท์มือถือหรือสื่อหน้าจอแก่เด็กปฐมวัย เป็นอันตราย อย่างยิ่ง ทำลายพัฒนาการของเด็กทุกด้าน โดยเฉพาะส่งผลเสียหายร้ายแรงต่อการทำงานของสมองทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ดังนั้น จะต้องเน้นการห้ามให้ใช้โทรศัพท์มือถือหรือสื่อหน้าจอแก่เด็กปฐมวัยที่มีอายุต่ำกว่า ๒ ปี โดยเด็ดขาด และเด็กปฐมวัยอายุ ๓ ปีขึ้นไป ให้เล่นได้อย่างมีเงื่อนไข เช่น อยู่ภายใต้การดูแลของผู้ปกครองและจำกัดเวลาเล่นไม่เกินครึ่งชั่วโมงต่อวัน

(๒) ลดความเครียด คืนความสุขแก่เด็กปฐมวัย รณรงค์ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก บุคลากร ทุกฝ่าย และสังคมให้ชัดเจนว่าหากเด็กปฐมวัยไม่มีความสุข ยากที่จะมีพัฒนาการเติบโตที่สมวัย จึงต้องมุ่งเน้นการลดความเครียดและคืนความสุขแก่เด็กปฐมวัย เพื่อสร้างரากฐานของการพัฒนาในทุกด้าน จะต้องไม่รีบเรียนเขียน อ่าน หรือรับเร่งยัดเยียด หรือชดเชยเวลาภักดิ์ให้ความรู้ แต่เน้นให้เด็กปฐมวัยมีความสุข สนุก อย่างมาเรียน ได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย หรือเล่นสนุกกับเพื่อนให้มากพอด เมื่อเด็กปฐมวัยมีความสุขมั่นคงที่จะเรียนรู้ต่อไป

(๓) ลดการใช้ความรุนแรงกับเด็กปฐมวัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ เลิกการลงโทษด้วยวิธีการที่รุนแรง และการใช้คำพูดในเชิงลบ รณรงค์ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก บุคลากรทุกฝ่าย และสังคม ให้ชัดเจนว่า การใช้ความรุนแรงไม่อาจปรับพฤติกรรมใดๆ ของเด็กปฐมวัยได้มีแต่จะสร้างปัญหาในจิตใจของเด็กปฐมวัยอย่าง ต่อเนื่องในระยะยาวและกระทบต่อไปถึงพัฒนาการทุกด้าน จะต้องฝึกฝนการใช้วิธีเชิงบวก เพื่อบรับพฤติกรรม ของเด็กปฐมวัยให้ได้ผล

๔ เพิ่ม

(๑) เพิ่มกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ผ่านการเล่นหลากหลาย ดนตรี กีฬา การออกกำลังกาย งานบ้านงานครัว งานสวน ครอบครัวและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องมุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพของเด็กปฐมวัยในทุกมิติ โดยเฉพาะเพิ่มกิจกรรมทางกาย เช่น การเคลื่อนไหวร่างกาย การเล่นกลางแจ้ง การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา ให้เด็กหัดทำงานบ้านงานครัว งานสวน และการทำกิจกรรมประจำวัน เพิ่มการเล่นที่หลากหลาย เล่นอิสระที่เด็กปฐมวัยได้ฝึกคิด ฝึกลงมือทำ เล่นกับเพื่อนเพื่อสร้างทักษะทางสังคม และแล่นในธรรมชาติ ตามความพร้อมและความถนัดของเด็ก ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย อบอุ่น และ มีความสุข

(๒) เพิ่มการเล่าหรืออ่านนิทานกับเด็กสมำเสมอ เพิ่มการอ่านนิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ทักษะสมอง จินตนาการ และเพิ่มความสุขเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองกับเด็ก

(๓) เพิ่มความรัก ความใส่ใจ และ เวลาคุณภาพของครอบครัว พ่อแม่ผู้ปกครองควรใช้เวลาภักดิ์อย่าง มีคุณภาพ เช่น เล่นเป็น กอดเป็น คุยกับ ฟังเป็น เล่าเป็น โดยไม่จำเป็นต้องใช้เวลามาก แต่ควรเป็นเวลาที่ทุกคนมี ความพร้อมในการทำกิจกรรมร่วมกัน

๙. ประโยชน์ที่ทางราชการ/ประชาชนได้รับจากการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังกัดการณ์

ต่อต้นเอง

- มีทักษะองค์ความรู้ ความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (อายุ ๒-๖ ปี) สมวัยรอบด้าน สนับสนุนส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียน ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน อีกทั้งได้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับประเมินข้อตกลงในการพัฒนางาน Performance Agreement : PA

ต่อหน่วยงาน/การนำมาระบุตัวให้กับหน่วยงาน

- นำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการอบรมมาขยายผลแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยในทุกด้าน รวมถึง นำนโยบาย “๓ เรื่อง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” ของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๙. ข้อเสนอแนะ แนวคิดที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานที่สอดคล้องกับข้อ ๘

- นำความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่ได้รับจากการฝึกอบรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการ/หลักสูตร มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง และสนับสนุน การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาต่อเนื่องตามเป้าหมายของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

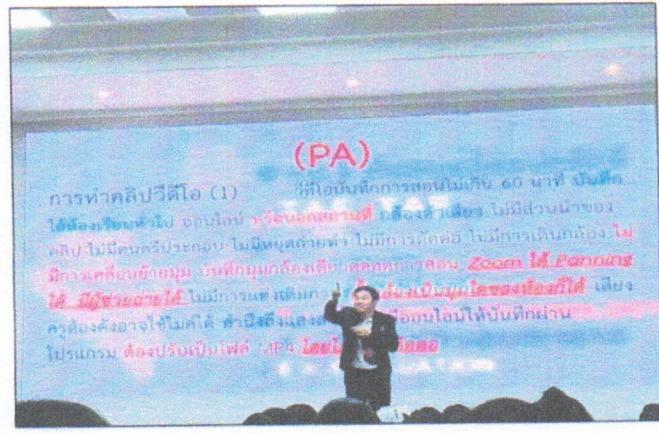
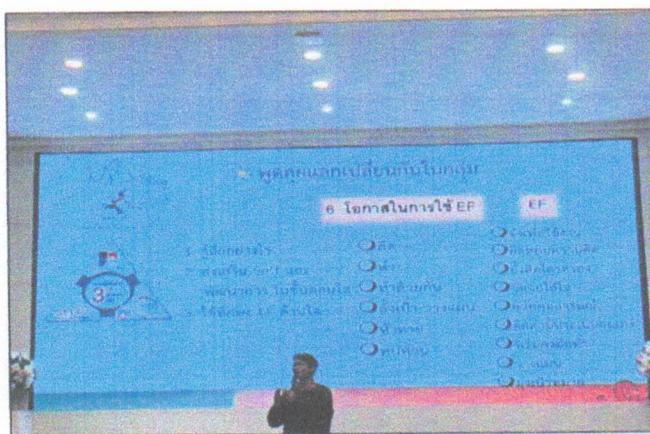
๑๐. รูปภาพประกอบ

๑๐. รูปภาพประกอบ (ต่อ)

๑๐. รูปภาพประกอบ (ต่อ)

ลงชื่อ .... ผู้เข้ารับการอบรม
 (นางสาวปิยนุช ปักครอง)
 ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะ ครุชำนาญการพิเศษ

รายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม

“โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้วยความรู้ฐานราก ๓ มิติและพัฒนาการ ๔ ด้าน เพื่อยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียน
ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน”

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ณ โรงแรมบ้านไทย บูธีค เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

จัดโดย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

นางสาวปิยนุช ปก戎

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

สังกัด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดคุณวิเศษ สำนักการศึกษา เทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง

